

Scramasax Håndfæstning 2018

Scramasax har i en del år har haft et stabilt medlemstal med kun få udskiftninger, men hvert nyt medlem betyder nye udfordringer for alle i foreningen.

Et enkelt medlem i ny og næ er måske nemt nok at integrere i en forening, hvor de garvede medlemmer blot gør som ”de plejer”. Vi synes dog alligevel, at det er en fornuftig idé, at opstille Scramasax’ værdier og formidle, hvordan det enkelte medlem, både ny som gammel, kan bidrage til fællesskabet i Scramasax og samtidigt realisere sig selv i middelaldersammenhæng. Nærværende dokument skal derfor ses som en slags håndfæstning, en gensidig aftale mellem den enkelte og fællesskabet.

Scramasax er en forening, der forsøger at samle medlemmerne både ude og hjemme. Når man melder sig ind i Scramasax, kan det være nærliggende, først og fremmest at lade tankerne gå til det ultimative marked med solskin, lækker mad et godt krus middelalder øl og forestille sig, hvordan man spadserer rundt i de færdigsyede sko og den nye særk/kofte, mens hånden hviler på det nyindkøbte sværd og man venligt og vidende tilfredsstiller publikummets nysgerrighed. Men virkeligheden er ofte en anden med styrtregn og vand i ankelhøjde, kolde senge, halvfærdige særke, iturevne kofter og et hoved, der skrider på panodiler, mens man skal høre på publikum, der brokker sig over de høje entre priser. Det er her, vi rykker sammen og slår en latter op, for vi tager det hele som en oplevelse og samler på anekdoter til de mørke mandag aftener om vinter. Men selv de solrige weekender er et stort slæb med at pakke grej, slå lejr og tage den ned igen for til sidst at bære det hele på plads igen. Også det gøres i fællesskab.

Men det er ikke kun ”ude”, vi samles om vores middelalder interesse. Hjemme i foreningen samles vi hver anden uge for at rode med fælles og private gøremål. Det er kittet, der gør, at sommeren bliver en fælles oplevelse og at vores lejr er autentisk og alsidig.

Dansk middelalder og perioden 1346-1485

Siden 1992 har foreningen løbende udviklet sig. Denne udvikling skyldtes medlemmernes lyster, erhvervede færdigheder og fælles værdier. Der er gennem årene blevet større og større sammenhæng mellem det, vi vil og det, vi kan.

I vedtægterne nævnes interessen for middelalderen, dansk middelalder, altså perioden mellem vikingetiden og renæssance. Dansk middelalder dækker altså næsten 500 års udvikling og har mange spændende delemner. Som det også fremgår af vedtægterne, fokuserer Scramasax i dag på perioden 1346 til 1485. Det er dette tidsrum, vi vil vise frem, når vi er ”ude” på markederne. Dermed ikke sagt, at de andre perioder ikke har interesse. Det er netop kendskabet til det, der gik forud og det, der kommer efter, der sætter vores periode i relief og giver den mening. Ikke mindst når vi skal forklare markedsgæster om vores foretrukne periode.

Med et mere nutidigt ord er perioden 1346 – 1485 vores ”koncept”. Det koncept vi vil kendes for hos arrangørerne, vise på hjemmesiden og er det primære fokus, når bestyrelsen planlægger deltagelse på markederne. Nyt medlemskab af Scramasax kræver derfor, at man går 100 % ind for konceptet.

Perioden 1346-1485 betegnes normalt som senmiddelalderen. I Norden begynder det med Valdemar Atterdags og datteren Margrethe I's regeringstid, hvor landet genvinder noget af den tabte styrke, hvilket resulterer i Kalmar Unionens tid. Resten af Europa kastes ud i større konflikter (bl.a. hundredeårs krigen mellem Frankrig og England 1337-1453 og Englands tronfølgerstrid ”War of the Roses” 1455-1487), sygdom (pesten) og klimaskift (lille istid), der begge medfører sult. Årstallet 1485 er symbolsk og markerer slaget ved Bosworth.

Tiltag, aktiviteter og scenarier på markeder.

Når Scramasax deltager på markeder, er der normalt skrevet kontrakt på de aktiviteter, vi kan byde ind med. Nedenfor kan du bl.a. læse bruttolisten over aktiviteterne og hvordan hvert enkelt medlem kan være med til at gøre markeder til en god og sprudlende oplevelse for os selv, publikum og arrangørerne. Hvor meget eller hvor mange er forskelligt fra marked til marked og afhænger altid af antallet af tilmeldte medlemmer samt de aktiviteter de pågældende medlemmer har forpligtet sig på at deltage aktivt i.

Facebook, mail og Doodle

Alt starter med en doodle. Bestyrelsen forsøger at overholde indgåede markedsaftaler ved fra starten at sende et realistisk tilbud til arrangørerne. Det er vigtigt for planlægningen, at vi får en hurtig tilkendegivelse fra alle. De indledende forhandling starter ofte et ½ år før, så sig til/fra, om du forventer at kunne deltage. Så kan du også sætte kryds i din egen kalender og planlægge derefter.

Herudover har vi en gruppe på Facebook. Her kan man se en oversigt over markederne og følge med i diverse informationer omkring markederne.

Scenarier på markeder

Scramasax er en forening, som formidler middelalderen i tidsperioden 1346 – 1485. Formidling skal forstås som en alsidig og farverig palet i ord, og handling.

Lejrlivet

Udgangspunktet er vores lejr. Her viser vi de mange elementer, som vi kan udfolde til hele scenarier eller blot holde kørende dagen igennem. Scramasax' lejr på markeder kan bedst beskrives som et hverdagsbillede fra fortiden, et levende museum, hvor alle er i rollen – også når man ikke ”er på”. Nogle foreninger satser på enten boder af forskellig slags, hvor man sælger sin egen vinterproduktion (evt. blot sælger kræmmervarer) eller foretrækker at være en soldaterlejr, der hviler ud mellem udmattende krigsspil, mens der diskuteres parader og kills.

I Scramasax bestræber vi os på at være publikumsvenligt og udadvendt, hvor der sker noget hele tiden. Det kan være stort og småt, duften fra gryderne over bålet, lyden af høvlen på buestaven og hammerslag fra smeden, synet af skønjomfruer med nål og tråd og en gusten kriger med blod og sved i ansigtet, der tilbyder alle at prøve at holde hans sværd og prøve hans hjelm

Det er derfor vigtigt, at hvert medlem på forhånd melder ud hvilke(n) rolle(r)/gøremål i lejren, man vil byde ind med, når markedsdagen er i fuld gang. Ved planlægningen af markederne er det vigtigt at vi ved, hvordan alle kan bidrage til helheden.

Som sagt, er man på fra start til slut og som de allerede sagde i middelalderen: ”Spørg ikke hvad Scramasax kan gøre for dig, men hvad du kan gøre for Scramasax”. Det forventes da også at alle ved spidsbelastninger hjælper der, hvor der er behov – om det så er at hente vand og brænde, reparere fællesudstyr, rense fiskene, holde et ekstra øje med lejren når krigerne drager til kampshows eller bueskytterne til bueopvisning mv.

Faste aktiviteter i lejren

Fælles for dem alle er, at det drejer sig om formidling. De fleste aktiviteter er ren formidling, mens kun nogle få involverer salg. Salg af produkter fra en bod kan kun foregå i forbindelse med relevant håndværk og formidling. Kræmmervirksomhed overlader vi til andre på markedet.

Nogle af aktiviteter i lejren kræver bemanning dagen lang.

1. Fruerstuen – et arbejdende værksted

Fruerstuen var kvindernes opholdsrum eller hus i middelalderen, hvor de kunne lave deres håndarbejde i fred og ro. I foreningens Fruerstue fremvises og demonstreres derfor gennem formidling, vores håndarbejde når vi er på marked.

2. Våbenteltet

Lige efter et kampshow, men også resten af dagen er det mange besøgendes største drøm at holde et sværd, prøve en hjelm eller gå i knæ med brynje på. Bemanningen kræver rotation, da man kan komme til at gentage sig selv mange gange. Men da vi ikke er ømme over eget og fællesudstyr er vi en af de grupper, hvor man gerne må ”røre og prøve”.

3. Madlavning/bålsted

Vi har et velfungerende langbål med riste, pletter og gryder og kan lave al slags mad enten som smagsprøve for publikum eller som mellemmåltid eller hovedmåltid for gruppen. Vi laver alt fra supper til grillristede grise efter behov. Her er der ingen grænser for, hvad man kan prøve af. På større markeder, hvor vi selv står for maden, udpeges der en madmor/far, der får det overordnede ansvar.

4. Bueværksted

Vi har en del udstyr med stativer til vores flotte buer, snittebænk, håndsmedede høvle og kopier af middelalderspidser til at kunne vise kunsten at snitte en bue, flette buestreng og fremstille pile. Vi har et par dygtige buesnittere, der kan hjælpe resten med at høvle videre på de halvfærdige buer. Et område dækket med spåner, ser faktisk godt ud.

5. Teltene

Vi har en samling af forskellige typer telte. Nogle er privatejede og andre er foreningstelte, men for alle gælder det, at de skal fremstå som en integreret del af lejren og ikke som en soveby. Vi slår helst teltene op i en cirkel eller hestesko omkring vores fælles oversejl med borde og bænke. Teltene må derfor gerne stå åbne med faner, giner, og egne våbenskjolde og vise at vi faktisk overnatter/bor på stedet. Det er ikke nødvendigt at have sit eget telt, men så må man melde ud om ens behov og tage medansvar for transport og rejsning af foreningsteltet mm.

Scenarierne

Scenarierne er optrin, der varer fra 10 til 30 minutter og ofte foregår udenfor vores lejr. De sidste år har vi har følgende på programmet:

1. Kampshow

A. Tvekamp og liniekamp

Vi har nogle seje våbenføre mænd i Scramasax. De er ikke mange, så når vi tilbyder kampshow kan det være alt fra små tvekamp til mere organiserede 4 mod 4 kampe med forklaring på diverse taktikker og våbenbrug.

B. Krigsscenarier - krigerne

På de større markeder går vi ofte sammen med andre grupper for at underholde med større slag. Nogle gange står vi overfor vores egne, andre gang ved man, hvornår man skal segne og spille død for en stund.

Krigsscenarier – bueskytte

Scramasax stiller gerne til større krigsspil med bueskytte. Vi stiller op i samlet geled og skyder på kommando og efter et forudgående aftalt handlingsforløb. Der skydes altid med blunt pile. Man deltager kun i krigerdelen af slaget efter forudgående aftale.

2. Bue show

Til alt det buemageri hører selvfølgelig et show. Scramasax leverer 2 slags:

A. Scramasax tilbyder organisering af eller deltagelse i en bue konkurrence, hvor der skydes individuelt på mål/skiver. Alle kan være med og det er svært at miste sin ære, da de færreste altid rammer plet! Medlemmerne stiller i deres foreningskofte, da vi som oftest repræsenterer forening i duel mod andre grupper.

B. Bue opvisning med forklaringer m.m. for et mindre publikum ved buebanen. Her er vi en 2-4 bueskytte og en fortæller. Vi viser lidt præcisionskydning, mens der fortælles lidt om langbue skyttens rolle i middelalderen især i vores periode (100-årskrigen). For at gøre det mere levende inviteres et barn fra publikum, iklædt brynje og hjelm som ekstra målskive.

Andre middelalderaktiviteter året rundt

1. Mandagsmøder

Vi mødes hver anden mandag fra kl.19.00 på Skt. Klemensskolen og laver udstyr eller blot hygger og spiser kage. Disse aftener er der adgang til vores værksteder (metal, læder, stof) og det værktøj der skal bruges. Det er her vi kan lære hinanden bedre at kende, så for at komme ind i fællesskabet er det godt at møde op så tit som muligt. Så kan man også få hjælp til at lave sit udstyr. Sko, dragt, kjole, kofte og skjold er nogle af de nødvendige ting, man skal have styr på for at kunne være med på markedet.

2. Arbejdsdage lørdag/søndag

Udenfor markedssæsonen, afholder vi regelmæssigt arbejdsdage, hvor vi enten arbejder på fælles foreningsudstyr eller eget udstyr.

Udstyr

Det tager mange år før garderoben er nogenlunde på plads. Men da vi lægger stor vægt på autenticitet, er det en forudsætning for voksne medlemmer, at deltage på markeder med Scramasax,

1. at man skal stille med følgende fra perioden 1346-1485:

- middelalderligt udseende (f.eks. kun kontaktlinser)
- middelaldersko eller bare tær
- middelaldertøj i hør og uld
- krigere/bueskytte og andre scenarie deltagere skal have foreningskofte med lilje (foreningens betaler for stoffet) eller andet, der viser tilhørsforholdet
- krigerne skal have personligt sikkerhedsudstyr handsker, hjelm, gambason (foreningen har en første hjælps kasse!)
- lovlige våben/knive efter gældende regler
- hverdagens brugsgenstande (tallerken, krus og ske mm.)

2. at man opfordres til på sigt at få lavet

- personligt våbenskjold med tilhørende tøj
- tøj, der passer til ens gøremål på markedet både praktisk og standsmæssigt

Transport og logistik

Selv om dette punkt er nævnt tidligere, så nævnes det en ekstra gang alligevel. Bestyrelsen eller den markedsansvarlige skal hver gang løse logistikproblemet med at få tilmeldte medlemmer og udstyr frem og tilbage. Det er derfor vigtigt, at man i god tid giver en melding omkring sit transportbehov. Man kan ikke forvente, at der fredag eftermiddag automatisk er en bagsideplads og at køretøjet kan rumme ens personlige udstyr. Selv om vi alle sammen tager af sted fra ”Boxit” på Rødegårdsvej,, hvor udstyret pakkes, tager nogle biler af sted om morgen, andre sidst på dagen eller endda først næste morgen før solen står op. Medlemmer uden bil eller med skæve arbejdstider skal ofte aflevere deres udstyr dagen før og man kan være nødt til at tage toget. Ved markeder hvor vi er hyret, er det normalt omkostningsfrit, men på andre markeder betales et på forhånd aftalt beløb for transport, fragt af fællesudstyr samt maden.